

5811 SAYILI BAZI VARLIKLARIN MİLLİ EKONOMİYE KAZANDIRILMASI HAKKINDA KANUNUN VERGİ VEYA VERGİ DIŞI İNCELEMELER KARŐSINDAKİ DURUMU

Erkan YETKİNER
E.Baş Hesap Uzmanı, YMM

Türk vatandaşlarının yurt içinde veya yurt dışında bulunan ancak yasal kayıtlarda yer almayan varlıklarının kayda alınarak ulusal ekonomiye kazandırılmasını sağlamak amacıyla hazırlanan 5811 sayılı "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun" 13.11.2008 tarihinde TBMM'de kabul edilmiş ve 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu yazımızda 5811 sayılı kanundan yararlanarak yurt dışında veya yurt içinde sahip oldukları varlıkları getiren gerçek ve tüzel kişilerin gerek vergi incelemeleri gerekse vergi dışında yapılabilecek diğer incelemeler karşısındaki durumunu analiz etmeye çalışacağız.

Kanun hükümlerinin detaylı olarak irdelenmesi sonucunda bu kanundan yararlananların karşılaşılabileceği vergi veya vergi dışı incelemeleri aşağıdaki gibi gruplandırabiliriz;

- 1- Kanun hükümlerinden yararlananların yararlanma şartları ile ilgili yapılabilecek vergi incelemeleri,
- 2- Beyan edilen varlıklar ile ilgili vergi incelemeleri,
- 3- Diğer nedenlerle yapılacak vergi incelemeleri,
- 4- Vergi incelemeleri dışındaki diğer incelemeler

1- Kanun Hükümlerinden Yararlananların Yararlanma Şartları İle İlgili Yapılabilecek Vergi İncelemeleri

YURT DIŞINDAKİ VARLIKLAR	YURT İÇİ VARLIKLAR
1-Yurt dışından getirilen varlıkların kanuni defterlere kaydedilmiş ise (defterlere kayıt ihtiyaridir) beyan edilen değerler ile defterlere kaydedilip edilmediği	1-Yurt içinden getirilen varlıkların beyan edilen değerler ile defterlere kaydedilip kaydedilmediği
2-Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin bilançonun pasifinde tuttukları ÖZEL FON'un SERMAYE dışında başka bir amaçla kullanılıp kullanılmadığı	2-Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin bilançonun pasifinde tuttukları ÖZEL FON'un beyan tarihinden itibaren 6 AY İÇİNDE SERMAYEYE ilave edilip edilmediği
3-Beyan edilen varlıkların 01.10.2008 tarihi itibarı ile yurt dışında bulunduğuna ilişkin KANAAT VERİCİ BİR BELGENİN olup olmadığı ve söz konusu belgenin gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı	3-Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin söz konusu varlıklara ilişkin beyan edilen tutarları banka ve aracı kurumlara yatırıp yatırmadığı
4-Bildirim veya beyan edilen varlığın 1 ay içinde Türkiye'ye getirilip getirilmediği veya banka/aracı kurum hesaplarına transfer edilip edilmediği	4-Beyan edilen varlıklara 01.10.2008 tarihi itibarı ile sahip olunup olunmadığı
	5- 01.10.2008 tarihi itibarı ile Ortaklar cari hesabında ortaklara borç tutarının bulunup bulunmadığı

YURT İÇİ VE YURT DIŞI VARLIK BEYANINDA ORTAK KOŐULLAR

1- Beyan edilen varlıklara ilişkin olarak ödenen VERGİLERİN GİDER YAZILIP YAZILMADIĞI,
2- Beyan edilen varlıklara ilişkin olarak ödenen VERGİLERİN başka vergilerden mahsup edilip edilmediği,
3- Beyan edilen varlıklara ilişkin olarak Amortisman hesaplanıp hesaplanmadığı,
4- Beyan edilen varlıkların elden çıkarılması halinde DOĞAN ZARARLARIN GİDER veya İNDİRİM olarak dikkate alınıp alınmadığı,
5- Beyan edilen varlıkların elden çıkarılması halinde DOĞAN GELİRLERİN kazançta dahil edilip edilmediği,
6- Beyan edilen varlıklara ilişkin rayiç bedelin doğru olup olmadığı,
7-Tebliğde belirtilen temsilciler (kanuni temsilci vs) dışındaki 3. kişilerin tasarrufunda olan varlıkların şirket veya şirket ortağına ait olup olmadığı

2-Beyan Edilen Varlıklar İle İlgili Vergi İncelemeleri

5811 sayılı kanunun 3. maddesinin 5. fıkrasında "....Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin hiç bir suretle vergi incelemesi yapılamaz."ifadesi ile beyan veya bildirilen varlıklara ilişkin olarak doğrudan doğruya bir vergi incelemesi yapılamayacağı açıkça belirtilmiştir. Örneğin Ahmet Yılmaz 01.10.2008 tarihi itibarıyla yurt dışında PAY

Bankasında bulunan 100.000 Euro'sunu 5811 sayılı kanundan yararlanarak 14 şubat 2009 tarihinde Türkiye'de kurulu Y Bankasına bildirmiştir. Bu durumda Ahmet Yılmaz'ın 2004-2007 dönemleri söz konusu yurt dışı varlık bildirimini ile ilgili olarak doğrudan doğruya bir vergi incelemesi yapılamayacaktır.

Beyan Olunan Varlıklar Nedeniyle VERGİ İNCELEMESİ	2004 Dönemi	2005 Dönemi	2006 Dönemi	2007 Dönemi
	Yapılamaz	Yapılamaz	Yapılamaz	Yapılamaz

5811 sayılı kanunun 3/1. maddesinde ".....01.10.2008 tarihi itibarıyla sahip olunan ....." varlıklara ilişkin yapılan bildirimler ile ilgili olarak 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin hiç bir suretle vergi incelemesi yapılamayacağı belirtilmiştir. Ancak 01.01.2008 ile 30.09.2008 tarihleri arasında yurt dışında edinilen varlıkların 5811 sayılı kanunun 3/1. maddesi kapsamında beyan ve bildirim konu edilmesi halinde bu varlıklar nedeniyle 01.01.2008 ile 30.09.2008 dönemi ile ilgili olarak vergi incelemesi yapılmasını engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca 01.01.2008 ile 30.09.2008 dönemi ile ilgili yapılacak vergi incelemesinde bulunacak matrah farklarından beyan edilen varlıkların mahsubu da mümkün bulunmamaktadır.

3-Diğer Nedenlerle Yapılacak Vergi İncelemeleri

Ancak, 5811 sayılı kanunun 3. maddesinin 1 ve 2. fıkralarından yararlanarak yapılan varlık beyanları dışında diğer nedenlerle vergi incelemesi yapılması mümkündür. Bu çerçevede 5811 sayılı yasadaki yararlanılsa bile diğer nedenlerle mükelleflerin aşağıda yer alan vergilendirme dönemlerinin incelenmesi mümkündür.

Diğer nedenlerle VERGİ İNCELEMESİ	2004 Dönemi	2005 Dönemi	2006 Dönemi	2007 Dönemi
	Yapılabilir	Yapılabilir	Yapılabilir	Yapılabilir

Ancak, diğer nedenlerle bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi incelemeleri sonucu gelir, kurumlar ve katma değer vergisi yönünden tespit edilen matrah farkından, bu Kanun kapsamında beyan edilen tutarlar mahsup edilerek tarhiyat yapılacaktır.

a-İncelemeye Başlama Kabulleri

Aşağıdaki hususlardan herhangi birinin gerçekleşmesi halinde incelemeye başlandığı kabul edilmektedir. Ancak söz konusu kabullerin tamamının yazılı yapılmış olması gerektiği kanaatindeyiz. Örneğin vergi incelemesi yapılmak üzere mükellefin yazılı olarak davet edilmesi gerektiği gibi.

- 1-İşe başlama tutanağının düzenlenmesi,
- 2-Vergi incelemesi yapılmak üzere mükellefin davet edilmesi,
- 3-Yasal defter ve belgeleri isteme yazısının tebliğ edilmiş olması
- 4- Matrah tesisine yönelik tutanak düzenlenmesi
- 5-Yasal defter ve belgelerin incelenmek üzere vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmiş olması durumu.

b-Beyan Edilen Tutarlardan Mahsup Edilecek Vergiler

Kanunun 3. maddesinin 5. bendinde belirtildiği üzere, diğer nedenlerle bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi incelemeleri sonucu;

- 1- KURUMLAR VERGİSİ
- 2- GELİR VERGİSİ
- 3- K.D.V

yönünden tespit edilen matrah farkından, bu Kanun kapsamında beyan edilen tutarlar mahsup edilerek tarhiyat yapılır.

Buna karşın diğer nedenlerle yapılan vergi incelemeleri neticesinde tespit edilen matrah farklarından aşağıda yer alan vergilerin mahsup edilmesi mümkün değildir.

- 1-Ö.T.V,
- 2-Damga Vergisi,
- 3- B.S.M.V,
- 4-M.T.V,
- 5-Harçlar,
- 6- Veraset İntikal Vergisi
- 7- Diğer vergiler

Ayrıca aşağıdaki vergi farkları ve haksız iadedden kaynaklanan tarhiyatların mahsubu mümkün değildir.

- 1-Kurumlar vergisi farkları
- 2- Gelir vergisi farkları
- 3-K.D.V farkları
- 4-Haksız İadedden Kaynaklanan Vergi Tarhiyatlar
- 5-Diğer vergilerden kaynaklanan vergi farkları

4-Vergi İncelemeleri Dışındaki Diğer İncelemeler

Kanunun Meclis'e sunulan Tasarı metninin 3.maddesinin 6. bendinde,

"(6) Birinci fıkrâ hükmünden yararlanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin kanuni temsilcileri hakkında, bu Kanun kapsamındaki beyanlarıyla sınırlı olarak 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, 47 nci maddesinin (A) fıkrası hariç olmak üzere 2499 sayılı Kanun, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 213 sayılı Kanunda düzenlenen suçlar veya kabahatler ile bu suçlardan kaynaklanan mal varlığı değerleriyle ilgili olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde gösterilen suç yönünden soruşturma veya kovuşturma yapılmaz ve idari para cezaları uygulanmaz." Denilmekte idi. Ancak kanun yasalaşırken söz konusu bent yasa kapsamında çıkarılmıştır. Dolayısıyla 5811 sayılı kanundan faydalanan gerçek ve tüzel kişiler bildirim ve beyan konusu yaptıkları varlıklar dolayısıyla aşağıdaki kanunlar çerçevesinde incelenebileceklerdir.

Yurt dışından getirilen varlıklar konusunda;

1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun,

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu,

4458 sayılı Gümrük Kanunu,

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu

5549 Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun

Ayrıca güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, zimmet, uyuşturucu ticareti, sahtecilik, insan ticareti, parada sahtecilik, hırsızlık, göçmen kaçakçılığı, rüşvet, yağma (gasp), silahlı ve silahsız suç örgütleriyle ilgili suçlar,

- Bankacılık Kanunu kapsamındaki fiiller (bankaların parasını zimmete geçirme, kötüye kullanma, bankaların içini boşaltma suçları gibi),

- Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yer alan suçlar,

- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamında yer alan silah kaçakçılığı suçları.

5. Sonuç

5811 sayılı "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun" hükümlerinden yararlanmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler kanunda yeterli güvencelerin sağlanmaması vs gibi nedenlerle kaynağı yasal olan, ancak yurt dışında veya yurt içinde olan varlıklarını vergi idaresine beyan etmekten kaçınmaktadırlar. Dolayısıyla kanun çıkarılma amacına uygun ilgiyi bulmamıştır diyebiliriz.